

ოპტიმიზმის რევოლუცია და ბავშობა.

7 ნოემბერს 11 წელი სრულდება მის შემდეგ, რაც რუსეთის მშრომელმა ხალხმა ბოლო მოუღო ბურჟუაზიას და შემამულეებს, რომელნიც გაბატონებული იყვნენ მშრომელ ხალხსზე, და თვითონ შეიქნა ქვეყნის მესვეური.

როდესაც ნიკოლოზ მე-II ჩამოაგდეს ტახტიდან, უოფილ რუსეთის იმპერიაში ათასგვარი თვალთმაქცობით სელისუფლების სათავეში ბურჟუაზიული ჰარტიები (მენშევიკები და ესკრები) მოექცნენ.

რუსეთის რევოლუციონური მშრომელი ხალხი, რომელიც ათეული წლების განმავლობაში გმირულად იბრძოდა სამართლიანობისათვის, ვერ შეურიგდებოდა სახელმწიფოს სათავეში მდიდრების მოქცევას.

და, აი, სწორედ 1917 წლის 25 ოქტომბერს (ახ. სტალით 7 ნოემბერს) რუსეთის მუშათა კლასმა, მშრომელი გლეხობის დახმარებით და ლენინის კომუნისტური ჰარტიის უშუალო ხელმძღვანელობით, დაამხო მდიდრების წესწობილება (ე. ი. ბურჟუაზიული) და მის ნაცვლად დაამყარა ისტორიაში ჰირველი მუშურ-გლეხური, საბჭოთა სელისუფლება.

რა მისცა ოქტომბრის რევოლუციამ მშრომელ ხალხს, კერძოდ მის ბავშებს?

უპირველეს ყოვლისა, კანტაღლისტებს და მემამულეებს ჩამოერთვა ფაბრიკა-ქარხნები, რკინის გზები, მადაროები, ბანკები, მამული და სხვა და გადაეცა მუშებს და გლეხებს.

ოქტომბრის რევოლუციამ ჩვენ ახალი შრომის სკოლა მოგვცა, სადაც მოწაფეების და მასწავლებელთა თვითმოქმედება დამუარდა (მოწაფეთა თვითმართველობის და კომიტეტების ჩამოყალიბება სკოლებში); ბავშვები იძენენ უოველგვარ საჭირო ცოდნას, რაც საბჭოთა სელისუფლებამდე მიუწოდებელი იყო მუშისა და გლეხის ბავშვისათვის; სკოლა პროლეტარიატის ამოცანებს და მისნებს დაუკავშირდა.

ოქტომბრის რევოლუციამ ბოლო მოუღო ბავშვების ჩავკრას. მან ხელიდან გამოსტაცა მცირეწლოვანი ბავშვები კანტაღლისტებსა და მემამულეებს და მათთვის განსაკუთრებული სკოლები დააარსა: საქარხნო-საფაბრიკო სკოლები და სხვ.

ოქტომბრის რევოლუციამ ფართოდ დააყენა ბავშვთა ჯანმრთელობის დაცვის საქმე.

ჩვენს საბჭოთა რესპუბლიკაში ბავშვს, მისი დაბადებიდან დაწყებული, სრუნავს არა მარტო ოჯახი, არამედ სახელმწიფოც. ამისათვის მოწეობილია საბავშვო სახლები, კომუნები, ახალმშენები, ბაღები, უნატრონო ბავშვთა თავშესაფრები, კონსულტაციები და სხვ.

მაგრამ რევოლუციის ინტერესები უფრო მეტს მოითხოვდა. საჭირო იყო ბავშვობის უფრო საქმიანი ჩაბმა პროლეტარიატის ბრძოლის საქართველოში. ამისათვის შეიქმნა ნორს ვიონერთა ორგანიზაციები და ოქტომბრელთა ჯგუფები, რომელნიც ჩაბმული არიან, ჩვენს მშობლიურ კომუნისტურ პარტიასა და მშრომელ ხალხთან ერთად, სოციალისტურ მშენებლობაში.

ოქტომბრის რევოლუციის ეს მონაწილეთა თავსარსა სცემს ბურჟუასიულ სახელმწიფოებს და მშრომელი ხალხის ჯალათებს—საქართველოდან გაქცეულ მემშვეიებს.

ამიტომ ისინი უოველმწრივ ცდილობენ წაგვართვან ბრის მონაპოვარი, დაარღვიონ ბუძების, კლესების და მშრომელი ინტელიგენციის მშვიდობიანი ცხოვრება და ამ კსით ძველებურად გააბატონონ მშრომელ ხალხზე ბურჟუაზია, შემამულეები და კენერლები.

ლენინი ბავშვებთან.

გერმანიის და ამერიკის ბურჟუაზია ომისთვის ემზადება საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ.

ჩვენ არ გვსურს ომი, მაგრამ თუ მოინდობებენ ომს, ჩვენ შევებრძოლებით ამ მუქთახორებს უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე, ჩვენი სოციალისტური რესპუბლიკის დასაცავად.

უოველი ჩვენგანი ბუდამ მხად უნდა იყოს.

ოქტომბრელი ჯურ კიდევ ზატარაა, მას ჯურ, მართალია, არ შეუძლია თოფით დაიცვას ოქტომბრის მონაპოვარი, საბჭოთა კავშირის საზღვრები, მას არ შეუძლია ჩადგეს თავის მამასთან ერთად წითელი არმიის რიგებში, მაგრამ ოქტომბრელს შეუძლია მოემხადოს და შეძეგ, როდესაც წამოიხრდება, დაეხმაროს ლენინის ქვეყანას თავდაცვის დროს.

დიდი, მშვენიერი სახლი გამოჭიმულა ასწლოვან ჩრდილოვან ცაცხვებში. მზე ოქროსფრად აბუქებს ფოთლებს, ირიბ სხივებს აფრქვევს დიდი სახლის დიდ ფანჯრებს, ზატარა ბავშვების ქერა, მავსა და წითურ თავეებს, რომლებიც ისე სწრაფად დარბიან.

სიცოცხლე სდუნს ამ დიდ, მშვენიერ სახლში. ისმის და ერთმანეთში ირევა ჩაქუხის ცემა, ხერხის ჩიხრისი, ბავშვების წკრიპა სმები, სიცილი და ზაწია ფეხების წინ და უკან ბაკა-ბუკი.

აქ საბავშვო სახლია „წითელი ვარსკვლავი“, და ბავშვები ამ სახლში მესამე დღეა გამძლეებით ემსხდებიან დღესასწაულისათვის. საქმე აუარებელი აქვთ. დღესასწაულამდე ერთი კვირა-ღა დარჩა, და ბევრი რამ ჯერ გაუკეთებელი აქვთ: კუთხეები არ არის ჯერ წესიერად მოწოული, ღოზუნკები არ დაუწერიათ, კედლებსაც არაფერი არ დაუკიდიათ.

წითელ კუთხეში თავი მოუწერიათ უფრო გამოცდილებს, მუშაობენ ბევრითად. მაგრამ ხან რა აკლიათ, ხან რა!..

— გირლიანდები ცოტა კვაქს!—აქვეს თავს სერგო,—უთხარით გოგოებს დაწნან კიდევ ნამვის შტოებისაგან.

— ახ, ლენინის ბავშობის სურათი რომ კექონდეს,—ამბობს ნატო,—აი, აქ როგორ მოუსდებოდა!..

— თინას აქვს, ქედის, მე მივეცი, — ამბობს ქეთო,—ჟურნალიდან ამოსტრა, ფერადია, ლამაზი... მაგრამ არ იძლევა.

— იმას უუფრო!.. ჰეი, თინა!..

— რა?..

თმაგაჩეხილმა თინამ გამოჭყო თავი კარებში. ხელები კანს ჩასჭიდა და ცალ ფეხსე ქანაობს.

— მოიტა სურათი... რაა, საერთო საქმისათვის კვჭირდება!..

— არა.

— ბრიუვი უოფილხარ.

— თვითონ ხარ ბრიუვი!..

— სუმაღ ... ახლა ის გაკ-
ლიათ, რომ ღანძღვა-გინებს
მოჭევეთ, — აწუნარებდენ აქეთ-
იქიდან ბავშვები.

ამ დროს ცოცხალ კუთხეში
წივილ-კივილი გაისმა.

— ვაი, ვაი, ვაი, კურდღე-
ლი გაიქცა!.. დაიჭით, არ გა-
უშვათ!..

— ეზოში გაყარდა!.. ძალ-
ღები დასჭამენ!..

— რა დოკლანაიები ხართ,
როგორ გაუშვით?

ვევლანი ძირბიან ეზოში; ისმის ვვირილი, სიცილი, წკრიბა
ხმები:

— დაიჭი ძაღლი... სუ, სუ, ბროლია!..

— აი, აი, ბუნქში შესტა. გარს შემოვერტეათ.

— თინა, დაიჭი!.. არ გაგმცეს, ცუცა, შენსკენ მორბის!..

— —

დიდ დარბაზში, შუა ადგილას, ქაღალდის დიდი ფურცე-
ლია. ოთხი ბავშვი დასრილი ხატავს. იქვე, სკამზე შუშებით ფერადი
ხაღებავი უწევიან.

ღამაში გასული გამოდის.

ესეც არის გიგოლამ გამოიყვანა სათაური:

„წითელი ვარსკვლავის კედლის გასული“.

— ასოვ სვეით ძირბის, გაასწორეთ, — ეუბნება მას სოფო.

ქართული
საბავშვო ჟურნალი

— მართალია!.. ასლავე გავასწორობ. ეს სულ
ლის ბრალია, სული ამიკანკალდა და ზეგით აიწია...
ესოდან კი მოისმა სმები:

— დაიჭი! არ გაუშვა...

— აჰა, აჰა! დაიჭირა, ეოხალ, თინავ!..

— ხა, ხა, ხა, დაგეჭირეთ, შე უურდიდავ!..

ბავშვები ამაყად შემოვიდნენ, მკრამ სოფო სა-
უვედურით შესვდა.

— ეჰ, თქვენ, დოუღანებიო... ასე მთელი ცო-
ცხალი კუთხე შემოგეყანტებთ!

— ეოხადად იყო თინა, თორემ ბროლია
გაკლეჯდა ჩვენ კურდღელს.

გაწითლებული თინა იცინო-
და. უცებ, თითქოს რაღაც გა-
ახსენდაო, გავარდა ოთახიდან.

გან. ვა-
სიკო ბურ-
მკლას მიერ

წითელ კუთხეში გა-
მოყენა საუცხოვოდ ეწ-
უობა, განსაკუთრებით
კარგი გამოვიდა ლე-
ნინის ქანდაკება,
რომელიც ქერა
სიკომ გამოაქან-
დაკა თინისა-

ფანერისაგან გა-
მოსერსილი მავსო-
ლეიც მშვენიერია.
ლამაზად არის გა-
მოსული ფურცლები-
საგან დამზადებული

ნუსხა, ზეღლების და სოჭო-
ების კოლექციები, ბავშვების
ნახატები და სხვა.

იქით სავი ბავში ნამების ტოტების
კირლიანდებსა ჰკიდებს კედელზე ლე-
ნინისა და სხვა ბელადების სურათების

მოსართავად.

— აი, აქ რომ ასლა ლენინის ზატა-
რაობის სურათი მოგვცა, სულ სხვა სახასიათა იქნებოდა!..

— წადი, როგორმე დაითანხმე თინა!

— წავალ. ვცდი კადეკ, თინა, ა, თინა!
 ნიკო!..

მეორე ოთახიდან გაისმა ზასუნის:

— რა იყო?

— ისევ ის... სურათი მოკვეცი.

თინა, სრულიად გაწითლებული, მო-

ულოდნელად შემოდის და აწოდებს სურათს:

— აჰა, წაიღეთ!..

ბავშვების სისარულეს სასდვარი არა აქვს.

— შესეთ, რა თინა! კურდღელიც დაიჭირა, სურათიც მოკვეცა! ნამდვილი ამხანაგია! აბა, შესედე, კარგი გამოაყენა კვეცი-ბა, არა?

— საუცხოვო!.. ეს კი მოეწონებათ ზიტონებს, როცა ჩვენთან მოვლენ სტუმრად.

— — —

ოთახში სელმძღვანელი მარიაში შემოვიდა. თან მეესოვე ზანა ზავლე შემოჰყვა. მოსუცს დიდი ეუთი ჰქონდა ზურგზე წამოკიდებული.

— აი აქ დადგი, ზანა. ბავშვებო, — უთხრა ბავშვებს მარიაძმა, — აი, ჩვენმა შეფებმა გამოგვიკვსავენეს მთელი ეუთი რვეულები, ფანქრები და კამფეტები.

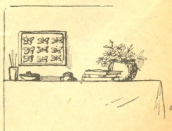
— ვაჰა! — იგრილეს ბავშვებმა.

— წუნარად, ნუ გაგვაურეთ! — გაიცინა მარიაძმა, — საღამოს ჰარკებში ჩავაწუთ ჩვენთვის და ჩვენი სტუმრებისთვის.

— მოდი, ახლავე ჩავაწუთ!

ზანა ზავლე გაკვირვებით შესცქეროდა ბავშვებს და ათვალეობებდა სურათებსე გირლიანდების მორთულობას.

— კარგია, ზანა?

— ხუთუ თქვენ თვითონ გააკეთეთ, ბაღლებო?..

— რასაკვირველია, თვითონ!..

— უოხად... უოხად... ხედავ, როგორ უსწავლიათ... ძალიან კი სმაურობთ, მხიარულად კი ხართ. უწინ რამდენი წელიწადი იყო ეს სახლი გამოკეტილი, არავის უშვებდენ შიგ. თვითონ ჰატრონი სადღაც საზღვარგარეთ ცხოვრობდა. ვერც ბაღში, ვერც ეზოში კაცი ვერ გაჭაჭანდებოდა... ისეთი მცველები ჰქავდა... ძალიან მკაცრი კაცი იყო ჰატრონი.

მარიამს გაეცინა

— სამაკვიროდ, აი, ახლა რამდენი ჰატრონი ჰქავს და უველა მხიარულია. გვეწვიეთ ჩვენს დღესასწაულზე, ჰაჰა ჰაჰა!

— კამფეთებს მოგართმევთ, — შესძახეს ბავშვებმა მხიარულად. ჰაჰაჰა სიცილით დააქნია თავი.

— უსათუოდ გეწვევით, უსათუოდ ვინაზე თქვენს დღესასწაულს!..

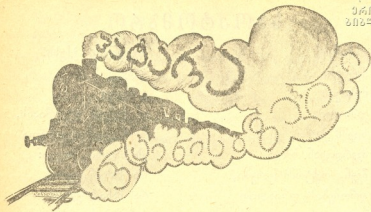
საოქტომბრო.

ისმინეთ!
 ქუჩებში
 მუსიკის
 კრიალი,
 სცემს ბარბანების
 ძკურდიდან სმაც:
 ჩვენ, ოქტომბრელები,
 დროშების ფრიალით
 მოვდივართ
 და მოგვაქვს
 იმედი სხვა!
 დღეს ოქტომბერია,
 დღე თავისუფლების,
 თვალი თვალს დაქმებს
 და კული კულს.
 საბჭოთა
 ტფილისის
 ყოველი უბანი
 ჩვენს გამარჯვებაზე

გუგუნებს, ჰქუეს!
 გახედეთ!
 გახედეთ
 ამ ქუჩებს მტვერიანს,
 რომ კადმოღვარულა
 ეს ხალხი ზღვად:
 რა სასარბიელო,
 რა სანატრელია
 დროშების ტრიალში
 სიმღერა-სვლა!..
 დღეს ჩვენი კულიც სომ
 გაჰქვირის
 მხნეობას
 და სასისარულო
 იმედით სცემს:
 სალაში, სალაში
 ოქტომბრის დღეობას,
 სალაში, სალაში
 მშრომელთა მსეს!

ალიო მაშაშვილი.

ა.

— ესლა, შვილო, ბოლშევიკებმა ჩაიგდეს სელში ძალა-უფლება და, როგორც მშრომელი ხალხის ნამდვილ დამცველებს, უნდა დავესძაროთ, — უთხრა მამამ ზატარა ვიტას, რომელიც ეკითხებოდა:

— რა მოხდა, მამილო, ზეტროგრადში? ეს ჯარით საფსე მატარებლები რატომ მიჭქრინან იქით?!

ტრიალ მინდორზე გაჭიმულ რკინის გზის ლიანდაგის განცალკევებით მდგარი ჯიხური ბეჭერი ამბის მოწმე იყო...

საღამო იყო...

შემოდგომის ქარი დანაუარდობდა და ტელეგრაფის მავთულებზე სუსუნებდა.

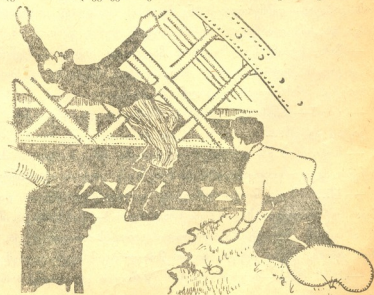
ღრუბლიანი ცა საწვიმნად ემზადებოდა.

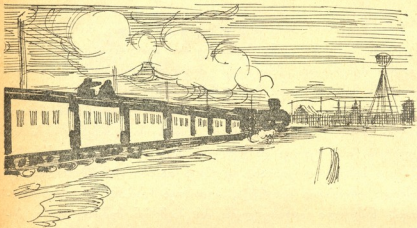
მამა-შვილი ბუნარს მოსხდომოდნენ და საუბრობდნენ.

ვიტას მამა დაითხოვეს ზეტროგრადის ერთ-ერთი ქარსნიდან გაუიცვების გამო და აუკრძალეს ქალაქში ცხოვრება; ის დიდი გაჭირვებით შევიდა რკინის გზაზე შეისრედა და აქ დანიშნეს; ამ რამდენიმე ხნის წინათ ცოლი მოუკვდა და დარჩა ზატარა ვიტა, რომელსაც თავს ევლებოდა. ასლა, ბოლშევიკური გადატრიალება რომ მოხდა, იმის სისარულს სასლვარი არა ჰქონდა და ოცნებობდა ისევ ზეტროგრადში დაბრუნებაზე. ასლაც იმაზე ესაუბრებოდა შვილს-

ბ.

— შევე რომ იყო, დიდ ტანჯვას განვიცდით, შიშხილი, სიტყველუ, ცისე და დეენა ხეინი სვედრი იყო. მოვანდინეთ რევოლუცია თებერვალში, ჩამოვაგდეთ შეფე, და დროებითა მთავრობამ დაიჭირა მისი ადგილი. მინისტრები იუენენ მენშევიკები და ბურჟუები. ვიფიქრეთ, ახლა ცოტა მაინც შეგვიძისებუქდება ცხოვრებაო, მაგრამ მოეტეუქდით; ისევ ძველ ჰირობებში დარჩენ მუშები და გლეხები, ისევ ტანჯვა და წვალება. ახლა კი, რა მია ლენინი ჩამოვიდა სასღვარეკარეთიდან, შეაგროვა თავისი თანამებრძოლნი და აშხილა დროებითი მთავრობა, მოითხოვა მუშებისა და გლეხებისათვის ნამდვილი თავისუფლება; მას მიემხრენ მუშები, ჯარი, მესღვურები — და ჩამოაგდეს ახალი მთავრობა, რომელიც ახლა ებრძვის ბოლშევიკებს და კერძანის ფრონტიდან ხსნის ჯარებს, მიწვავს ჰეტროკრადსე ბოლშევიკებთან საომრად, მაგრამ ჯარის უძრავულებობა ბოლშევიკებს ემხრობა... ახლა მოვიდა ცნობა, რომ

სამი მატარებელი ჯარი მოდის ზეტროგრადის მუშების დასახმარებლად და ფსილად უნდა ვიყოთ, რომ არსად გ'სა არ აუყარონ მტრებმა და არ კადანესონ სადმე, როგორც კუმინწინ უქნაით გატჩინოს დაბლა,—ეუბნებოდა ივანე შვილს, რომელიც კულდასმით უსძენდა და, რა ღიანდაგის აურას მოჰქვრა უური, წამოიძახა:

— მამა, წელან წუალსე რომ ჩაჯდოდი დეღეში, შევნიძნე, რომ ვიდაც სამხედრო ჰირები სიდის იქით რადაცას შერებოდენ ღიანდაგსე. სრასნილებს უძვებდენ, ვკონებ...

— რაო?—გაიკვირვა ივანემ და წამოდგა, გაეშურა იქით. ვიტაც აედუნა...

— სიდი სომ არ დანადმეს?—გაიფიქრა მან, და ვიტაცს მიერ ნახვენები ალაგი დაათვალთიერა და შერე სიდს დეუწუო თვალთიერება.

— ჭმ!.. იქ ღიანდაგი აურილია, უთუოდ მატარებლის დამსხვრევა სურთ, იქნება სიდის აფეთქებაც უნდათ?!—წარმოთქვა, მაგრამ ამ დროს სადღაც ჩასაფრებული ვიდაცის თოფმა იჭეჭა, და ივანემ კულსე ხელი იტაცა, სიდის მოაჯირიდან სევში გადაეშვა...

— მამა! მამა!—შეჰვირა ვიტამ ტირილით და დაეშვა სირბილით სვეისკენ.

— გახსოვდეს, შვილო, შურისძიება!... — ეს-და უთხრა მომაკვდავმა მამამ და ამ დროს, ალბათ, ვიტას მოკვლაც უნდოდან ჩასაფრებულებს, რომ ასტყდა სწოლა. .

3.

ბინდი ჩამოწვა...

ამით ისარგებლა ვიტამ და სევ-სევ გაქცევით მიიძალა...

უნდა ვისმეს შეატკობინოს ეს ამბავი, მაგრამ ახლომანდლო არც სოფელია, არც ვინმე შობინადრე, მთელი არე ბრძოლის აღშინა გახვეული; მას არ ეთმობა მამის სევში დატოვება, მაგრამ ვერ მისულა, ის თავის საფარიდან შედავს ვიღაცებს, კორაკის იქიდან თავებს რომ ამოჭეოფენ სოლმე და კი არ იცის, რომ იქ საში ოუნკერია, რომლებმაც მატარებლის დასხურების მიხნით ღიანდაგი აჭვარეს, რომ ზეტროგრადის საშველად მიძავალი ბოლშევიკური ჯარი არ გაუშვან.

ვიტას ორთქლმავლის შორი კვილი შემოესმა.

— მატარებელი მოდის?! რომ დაიშსურება?! როგორ გადავარჩინო?! მამა რომ დღით შწვანე ბაირადს აჩვენებს სოლმე, როცა გზა კარგია, ამ სიბნელეში როგორ დაუნახსო შემანქანეს! ასლა სომ წითელი ბაირადი უნდა ვაჩვენო, როგორც მამა შერებოდა სოლმე, როცა გზა გაფუჭებული იყო და სიფრთხილით სულა იყო საჭირო, ან შსწერება! — გაიფიქრა მან, რადგან ნასული ჭქონდა, მაგრამ ამავე დროს გაახსენდა ღამის ნიძანიც.

— გზა თუ კარგია, უნდა აჩვენოს თეთრი შუქი, თუ არა და წითელი შუქი... მოიკონა ისიც, როდესაც ერთსეულ მამას უთხრა: მე როცა გავისდები, რკინისგზელი უნდა გავესდგო და გამოჭკითხა, როგორ მოქცეულიყო, რომ ესწავლა; მამაც ამას სუძრობაში ატარებდა, ეალერსებოდა, ასწავლიდა...

და, რა უველაფერი ეს მოიგონა, სვეიდან ფრთხილად აცოცდა მინდორზე, მიიხედა-მოიხედა და როცა ვერაჟინ შეამჩნია, მოჰკურცსლა ჯიხურისაკენ, დაავლო ხელი ფარანს, ხანთო და წითელი ფერი წინ დაიჭინა, გარეთ გამოვარდა, მალა ასწია, გაქანდა ანკრეული ლიანდაგისაკენ. მატარებელი უკვე ახლოვდებოდა...

— შეჩერით! შეჩერდით! — ევირის და ფარანს იქნევს; საიდგანდაც იჭექა თოფმა, ტუვიამ უურთან გაუსუსუნა, მაგრამ ის მანაც მიბოდა წინ და იქნევა ფარანს...

დ.

— რა ამბავია!? — იკითხა შემანქანემ და სვლას უკლო, შეჩერდა...

— ძია, ფრთხილად! — ევირა ვიტამ, რა მიუახლოვდა სირბილით.

— რა მოსდა, ბიჭუნი? წითელ შუქს რათ გვიჩვენებ? — იკითხა მატარებლის კომენდანტმა, რომელიც სწრაფად მიიჭრა ორთქლმავალთან.

— რა და ვიღაცებმა ლიანდაგი აუარეს, დაიღუპებით... აკერა მამას გაკეთება უნდოდა, მაგრამ აი იმ გორაკიდან ესროლეს და მოჰკლეს... ხეში კდია... — მიუგო ვიტამ სლოკინით და ხელი გაუშვირა, თვალებზე ცრემლები მოადგა...

— ვაშა ზატარა რეინისეკელს! — შეჰვირა ჯარმა თავისმხსენელს. ვიტას შემოეხვიენ.

— ხუ სტორი, ზატარავ, შენი მამის შეკლულს ჩვენ გადავუხდით! — დაბიძგდა კომენდანტმა და რამდენიმე ჯარისკაცი გაგზავნა გორაკისკენ იუნკრების შესაპრობად, თვითონ კი რამდენიმე კაცის და ვიტას თანხლებით ხეში ჩავიდა, მოკლული ივანე ამოასვენეს და სიდის ახლოს დამარხეს...

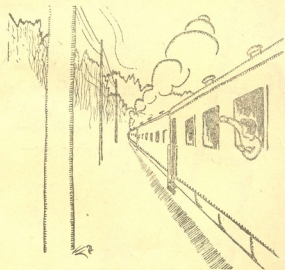
— შენი მამა იქნება ოქტომბრის რევოლუცია, საბჭოთა ხელისუფლება, მშრომელი ხალხი; შენ კაიზრდები და ჩვენს მიერ

დაწებულ საქმეს ბოლომდე მიიყვან!—უებნებოდა კომენდანტს, როგორც ღიანდაგი შეაკეთეს და მატარებელი გაუდგა გზას ჰეროგრადისკენ.

— ამხანაგებო, ჩვენმა ლეგიონმა უნდა იშვილოს და აღსარდოს ეს ზატარა რეინისგული, რომელმაც გადაგვარჩინა სიკვდილს,—შემოვიდა წინადადება.

— აგრე იეოს!—გაისმა ერთსმად.

მატარებელი მიქროდა...

— მე შური უნდა ვიძიო მათზე!..—ამბობდა ვიტა და მატარებლის ფანჯრიდან მუშტებს უჩვენებდა უჩინარ მტერს...

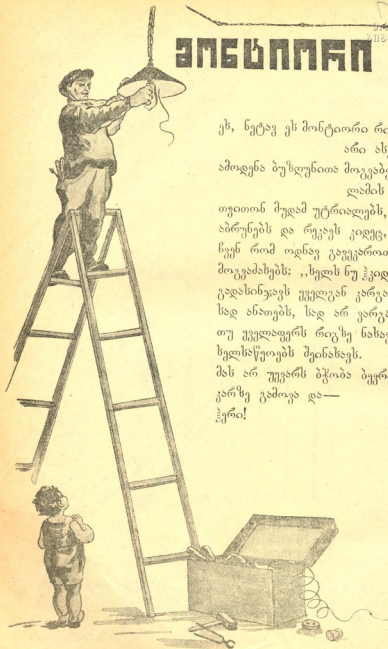

საქართველოს
საბავშვო გამომცემლობა

მონტიორი

ეს, ნეტავ ეს მონტიორი რისთვის
აჩი ასე ავი?
ამოდენა ბუსლუნითა მოკვამბესროს
ღამის თავი!

თვითონ მუდამ უტრიალებს,
აბრუნებს და რეკავს კიდევ,
ჩვენ რომ ოდნავ გავეკბროთ,
მოკვამბახებს; „სელს ნუ ჰკიდებთ!“
გადანინჯავს ვეკლგან კარგად, —
სად ანათებს, სად არ ვარგა.
თუ ვეკლაფერს რიცხე ნახავს, —
სელსაწუოებს შეინახავს.
მას არ უეკარს ბჭობა ბეერი,
კარხე გამოვა და —
ჭერი!

მე კი თუედა ნატანა ვარ, მაგრამ ერთი ნახეთ, ხალხო,
თუ ათ წუთში, დერეფანში, ელექტრონი არ გავჩარხო!

აქ არ უნდა ფიქრი ბევრი:

გამოვებნე უკვლავფერი:

ლამფად—ქელნის შუმა

(რით ვარ ცუდი შუმა?)

კოჭებს ძაფი გამოვადი—ესეც ერთი სომ მავთული!

შენ კი, ბიჭო, ბიჭო სიკო, გეუბრება შენ ქართული?

მოიტანე ის ხის სოკო, დედას რომ აქვს თავის ეუთში.

ძაფს მოვადათ, ჭო და, სარიც შხად იქნება ამავე წუთში!

ახლა მარჯვალს მივამაგრებ,—

მოძეხმარე! აი აგრე!

და შხად არი ელექტრონი! მოდიოთ, აბა, უკვლამ ნახეთ!..

მართალია, არ ანათებს, მაგრამ უცებ სომ გავჩარხო!..

8. მიქელაძე.

პატარა გოლუევიკები.

1. ქარხნის ვალავანთან.

— შესდექ!—გაისმა სმა და რამდენიმე კადმოწვდილი თოფის ლულა დაინახა მიძვავლმა კულაძემ.

— ვინა ხართ?

— ვერ გვიცნობ?—იყო ზასუსი და სანქაროდ მისცვივდენ ხელების კანკერულად.

მათ მოძორებით ფანრით ხელში გაიბრინა ადამიანის ლანდმა და სიბნელეში გაქრა.

ქარხნის ვალავანთან თავი მოკვანა რამდენიმე მუშას.

მუშები კუმხვდენ ხელებს და ისმოდა ბრძოლისაკენ მოწოდების სმები.

— ამხანაგებო, კულაძე დაიჭირეს!—მიუარდა ფანრით ხელში თორმეტი წლის შიტი და სისწრაფით უამბობდა მათ ეოველივეს, რაც მოხდა.

კრება ვათავდა. მუშები დაიძაფენ, მაგრამ იმ ვალავანის ერთ-ერთ კუნჭულში შეგროვილიყვნენ ბავშვები და მსჯელობდენ, თუ როგორ უნდა გაეთავისუფლებინათ შიასე რეგო.

— ამხანაგებო, მე ვიცი საიდუმლო კარები!—სისარულით წამიამახა სახეანთებულმა სინამ.—თუ შევსოვეს გასაღები მოვზარეთ, ადვილი იქნება...

— მხოლოდ ასე უნდა მოვიქცეთ, — დაიწყო შიტი: — შევსო-

ვესთან რომ მივალთ, ჯერ დინჯად დაუწყოთ ღაზაზაბაი სულ სხვა საგანზე; შესაძლებელია გასაღები ხელში ჰქონდეს; მაშინ მე მოვტაცებ და დავეშვები ქვევით... რას იტყვიო!

— არა, მიტო, ასე არ გამოდგება. ჩვენ რომ გასაღები მოვტაცოთ, ის გამოგვეკიდება, თუ ვერ დაგვიჭირა, დაუსტვენს და დაგვანატიმრებს.

— მაშ რა ვქნათ?

— არ ვიცი, — უნახუნა ზინამ.

ბავშვები დაღონდნენ, მათი პატარა სახე მოიღუძა; არ იცოდნენ, როგორ გაეთავისუფლებიათ ამს. გულამე.

— ზინა, მე მოვიფიქრე, — სთქვა ვანომ და ამხანაგებისაკენ წაიწია.

— რა, რა?

— აი რა: ვივიდოთ ზაზიროსი, მივ დასაძინებელი ფხვნილი ჩავეუროთ და შეუთავაზოთ მეესოვეს.

— მერე, ფხვნილს სად ვიშოვიო?

— ჩვენ გვაქვს სასლში.

— მაშ ჩქარა, — წამოიძახა მიტომ და გასარებული ბავშვები შინისაკენ გაემურენ.

2. ც ი ხ ე შ ი

სერგო გულამე ციხეში იჯდა.

აგონებოდა ქარსანა, თვალწინ უდგებოდა მანქანების ბორბლები, რომლებიც კლვის სისწრაფით ტრიალებდნენ გადაჭიმულ დუქვზე... და ამხანაგები.

ასეთ ფიქრებში იყო კართული გულამე, რომ შემოესმა კარის ჯახუნა.

— ვინ იქნება, ნეტავ? — იფიქრა მან და კარებს მიახერდა.

— ოჰ, ოფიცერი, — ნაღულიანად ჩაიღაზაზაკა მან.

— ეი! გვითხარი, ვინ არიან შენი ამხანაგები, თუ გინდა, რომ გაგიძვას...

- ვინ ამხანაგები?..
 — მამ არ გვეტყვი?
 — რა უნდა გითხრათ?
 — ვინ არიან შენი ამხანაგები?
 — ვინ არიან?!
 — დიას.
 — ბრავინ.

კაბრანსებული ოფიცერი კინებოთ
 გავიდა კარეთ და დახვრეტას
 დაემუქრა სერგოს.

ღამის თერთმეტი საათი იყო,
 როდესაც ბავშვები მივიდნენ იმ ეზო-

ში, სადაც საიდუმლო კარები ეკულებოდათ.

იქვე მეხოვე დადიოდა ხელის ნაბიჯით.

მიტომ ჩაიღო ჰაპიროსი ზირში და მეხოვის წინ გაჩერდა.

— უკაცრავად, თქვენ ესამის ქუჩა ხომ არ იცით სად არის? —
 ისეთი სახელი უთხრა, რომ მეხოვეს არამც თუ სცოდნოდა, არც
 კი ვაპკონა.

— არა, ბიჭუნო, არ ვიცი.

— ჰაპიროსი არ გნებავთ? მეხოვემ სისარულით გამობრთვა
 ჰაპიროსი და საჩქაროდ ჩაიღო ზირი.

თავბრუნდასხმულ მეხოვეს მალე ჩაემინა.

მიტომ მიუხსლოვდა, საჩქაროდ ამოაცალა ჯიბიდან კასადე-
 ბი და გასარებული გაემურა ამხანაგებისაკენ.

3. სერგოს ციხიდან გამოსვლა.

ბავშვები საჩქაროდ გაემურნენ გულამის განათავისუფლებლად.

საიდუმლო კარებთან რომ მივიდნენ, ირგვლივ მიიხედ-მო-
 იხედეს.

ასლოს არზვინ
ჩანდა.

ფრთხილად დაი-
წვეს კარის გაღება;
ორი გადატრიალების
შემდეგ კარი გაიღო,
და ბავშვები ფესაკრუ-
ფით შევიდნენ ოთახში.

გულაძეს ვერ გაუ-
გო, თუ ვინ შემოვიდა
და გაკვირვებით უცქი-
როდა იმ კარს, რომე-
ლიც მას შემხვეული
არ ჰქონდა.

— შია სერგო,
ფრთხილად, — დაუძახა
მიტომ.

— თქვენ საწო, პატარებო? — სისარულით წამოიძახა გულაძემ.

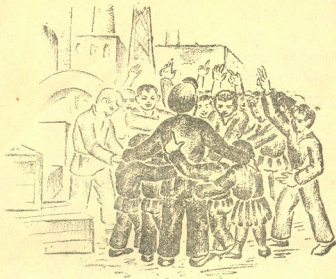
— აბა, თავს ვუშველათ, — უპასუხა ვანომ, და ფესაკრუფით გა-
ვიდნენ ციხის ბნელი სარდაფიდან.

4. თავისუფლებისაკენ.

ქარნის ესოში ბუშები შეგროვილიყვნენ და საუბრობდნენ. უცებ
იგრიალა რამდენიმე ხმაძ:

— გულაძე!. სერგო!..

— ამსანაკებო! მე ამ ბავშვებმა გადამარჩინეს სიკვდილს და
რევოლუციონურ მადლობას ვუძღვნი პატარა კვირებს! — მსიარუ-
ლი სახით წარმოასთქვა სერგომ.

უკვლავ გააოცა ბავშვების გაბედულებამ.

— საღამო ზატარა ბოლძევიკებს! — დაიძახეს მუშებმა და გაიხმა
 „ინტერნაციონალის“ სიმღერა.

გ. შალვაშვილი

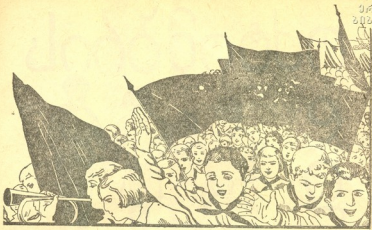
მისარია დილით აღჩე აღგომა.

მისარია დილით აღჩე აღგომა,
 რომ შის სსივეებს შეუკებო გუღლია,
 შხეც იცინის და მარწმუნებს, რომ იძას
 უკვლავ სსივი ჩვენზე გადმოუღერია.

მე, ზატარა ოქტომბრელი მოსარდი,
 ვხარობ, ვცელქობ შის სსივეებით აღვსილი.
 ვარ უკვლავურის სისარულით მშოსავი,
 ვსწავლობ, ვმროძობ, უკვლავან მაქვს გზა სსნილი.

ჩვენ ოქტომბრის სისსლი გვიღულს მარღვებში,
 რკინასაც სჯობს ჩვენი მკლავი და გული.
 ჩვენ მოძავალს ისე გამოვადგებით,
 როგორც სამშენს რკინა, ქვა და აგური.

ლუბა ქვანია

ოქტომბერი.

დღეს ჩვენს
შხარეს
კახარებს
ცეცხლის
ფერი
ოქტომბერი,
დღეს ხალხის
მტრებს
გამწარებს
ეს მსე
ჩვენი,
შუქთა შვენი...
ჩვენ ვართ
შხათა!
გადინათა
მსით
მთა-ველი —
ეველაფერი!
პითხარ,
დედა,

ვინ გაბედავს
იუოს
მტერი
ოქტომბერის!
დებო,
მებო,
პატარებო,
ხელი
ხელსა,
და ჩვენს
მსესა —
აღისფერსა
ოქტომბერსა —
მიუვკებოთ
და შევლებოთ
მოედნები
და ქუჩები
წითელ ფერათ.
ვიუოთ ჩვენ შხათ!..

სანდრო ეული.

ოქტომბრის

ღირსი

ცივა. ძალიან ცივა. ზის ზაზა თორღვა ბუნართან. დამჰკნარ
ხელებს ითბობს ცეცხლზე. გარეთ სოფელში ქარი ჰქრის...

ზუსუნებს... ღრიალებს...

— ჰაი გიდი, როგორ გაავდარდა! — ოხრავს ზაზა თორღვა.

ძაღლებს აკლებული აქვთ ეზო-კარშიდამო. გულსაკლავად ჰკი-
ვის ქარი და მტყუნს აურის ფანჯარებსზე. ცეცხლი გიზვიებს ბუ-
ხარში. ბერიკაცს აგონდება რაღაცები. მოწუნილობას გრძობს.

— სად დაიკარგა ამდენ ხანს ი ბიჭი, რათ გვიანობს, ნეტა,
ჰაა? — კითხულობს ზაზა თორღვა.

უწყებ კარი იღება და „ი ბიჭი“ შემოარბის ოთახში.

— უჰ, დედი, რა ძალიან ცივა! ზა... ზა... ზა...

— აქ მო, შეილო გიგა, აქა! — უძახის მოსუცი.

გიგა მისი შეილიძვილია.

გიგა სოფლის სკოლაში სწავლობს. დღეს დიდ ამბებში იყო,
ციბრუტივით ტრიალებდა, ან ჰქონდა მოსვენება.

— ჰაჰა თორღვა, იცი, სვალ რა დღვა?—ეკითხება ის.

— სვალა? სვალ რა დღვა?

— ჰო... სვალ რა დღვა?

— სვალაჯ ამ თვის უნდა იყოს, შვილო. ეგრეა, ჰო...

გულკეთილად იცინის გიგა. გულკეთილად სცემს მისი ჰაწია გული.

— არა, ჰაჰა, მე მკვას სო არ ეკითხები! სვალ ოქტომბრის დღვა გათყნება, ასალი სტილით 7 ნოემბერი.

— რაო, ოქტომბრის დღვაო? ასალი ტილით 7 ნოემბერიო? წესიერად სთქვი, ვაჟო. ნოემბერი ჩვენებურად როგორ იქნება?

უნდა გიგას უთხრას თავის საუვარედელ ჰაჰა თორღვას ოქტომბერ-ნოემბრის სახელი, იკონებს, იკონებს და ვერ მოუკონია.

ჩაიღო თითი ჰირში და ფიქრობს. უცებ სახე გაუბრწყინდა.

— ღვინობისთვე, ჰაჰა, ღვინობისთვე.

— შერე რაიო, გიგა, რა მოხდა ღვინობისთვეში?..

შეტი რა ჩარაა, უნდა მოჰქუევს გიგა, რაჯ იცის. და განა რა იცის იმდენი ოქტომბერსე, რომ ჰაჰა გააკვირვოს საოცარი ამბებით?

დაიწყო გიგამ.

— ღვინობისთვეში, ჰაჰა თორღვა, იქა, ჰეტროგრადში, ბევრი მუშა აჯანუდა. ხალხი ქუჩებში გამოვიდა და სისხლი დაიღვარა. ეხდარმები ხალხსა სცემდენ უმოწყალოდ...

— როგორც ჩვენი ჩაფრები, ჰაჰა!

— ჰოაღე, ჰაჰა, ეგრე სცემდენ, როგორც თქვენი ჩაფრები.

— შერე, შვილო?

— მერე ისა, რომან-საღმისი
 აღელდა, მოედგა ქუჩებს, სას-
 ლებს, დიდრონ შენობებს, აი,
 ისეთებს, თვალს რო ვერ აუწვ-
 დენ, და შენ რომ მხატვრელებს
 ახსენებდი სოღმე, ისინი ჩამო-
 ავდო.

— ზა... ზა... ზა... მერე,
 შვილო, მერე?

გიგა გაჩერდა. სიტყვა შე-
 მოაკლდა. არ იცინს გიგამ ძა-
 ლიან კარგად ოქტომბრის მნიშე-

ნელობა, საიდან უნდა იცოდეს: მასწავლებელი მოკლედ მოუყვა
 ვეველაფერს. შესსიერება თუ არ დაღატობს გიგას, ასე სიტყვა ძა-
 სწავლებელმა.

— მერე, ზაზა, ისა, რომა ოქტომბერმა ვეველა ძმრომელი გა-
 ათაჟისუფლა. სულ ამ დღის მოსაგონარი დილაა ჩვენს სკოლაში
 და შენც უნდა წაგიყვანო, ვერე გვითხრეს იქა.

— აღარ შემიძლია, გენაცვალოს ზაზა, ამდენი სიარული.

— იჰ, ერთი შენცა, სულ სირბილით ჩახვალ.

—:—

გათენდა მეორე დღე, 25 ოქტომბერი (7 ნოემბერი). დარი
 კარგი დაიჭირა. ვეველაფერს სიცოცხლე ეტეობოდა, გიგა და ზაზა
 თორღვა ადრევე წავიდენ სკოლაში. ზაწიების ვივილ-სივილით გა-
 ვრუტული იყო სკოლის შენობა. მოწუბილი სცენა საუცხოვო შთა-
 ბეჭდილებას სტოვებდა; სკამები რიგ-რიგად დაეწუთ. კედლებს
 წითელი არშია მიჭეუებოდა. ერთ შესამხნეკ ადგილას გამოკვიდათ
 თმაგათეთრებული ადამიანის სურათი. აკერ კლესებიც მოვიდენ.
 მსიარული საუბარია.

დაჭკრეს ხარი. ხალხი დალაგდა. ზაზა თორღვა ჰირველ სის. გიგა სცენასე აიჭრა.

აკერ მეორე და მესამე ხარიც. ფარდა ნელ-ნელა გადაიწია. სცენა წითლადღა განათებული. ზაზა კოკონა თამამად გამოვიდა და ამბობს:

„ოქტომბელი, ოქტომბელი
მოდის ჩვენსკენ, მოიძღვლის,
მის სსივების სივალეაღეს
სხვა ჩაგლეულიც ტუბილად ელის“.

შეხერდა ზაზა. შეწუხდა. გადახედა ერთი მასწავლებელს და უდარდელად სთქვა:

— უი, დედილო, დამვიწყებია. მიბრუნდა და გაწითლებული წავიდა.

ხალხი მხიარულად იცინოდა. ლექსი სთქვა შიოს შვილმა მე-ღანომ, დრუბულაანთ კატომ და სცენასე გამოვიდა გიგა. ზაზა თორღვა შეტოკდა. არ უჯერებს თვალებს.

— გიგა არი, ნამდვილად გიგა არი? — ის მერამდენჯერმე კვითხებოდა თავის თავს. ბოლოს კვლარ მოითმინა და სძამძლად შესძახა:

— გიგა, ჰაი გიგა, შენა ხარ ჩვენი გიგა?

ხალხში კვლავ მხიარული სიცილი ასტუდა. აქეთ-იქიდან მოისმა:

— ჰო, ეგ არის, ზაზა თორღვა, შენი გიგა, შენი!..

გიგამ გაბედულად დაასრულა თავისი ლექსი:

„ოქტომბრის წმინდა გადაწყვეტებს
ხალხის დამსაგვრელს და ხალხის ორგულს,
ოქტომბრის წმინდა გადასცემს უველას
დროშას აღისფერს, დროშას მოქარგულს.“

— უოჩაღ, გივა.

— ეგრე, გივა!..

ზაზა თორღვამ უველასე ზირველად დაუკრა ტაში. გივა მალე
ძირს ჩამოვიდა, ზაზას ჩაეკრა შვერდში.

— დასეთ გივას, რეები უსწავლია, — ამბობდა მოსუცი და სი-
ხარულით თავსე უსვამდა ხელს თავის შვილიშვილს.

— ღვინობისთვე გათენდა, — ამბობდა გივა.

გაეხვია გივა ზაზა თორღვას ჩოსნაში და სიამოვნებით ელოდა
წარმოდგენის დაწყებას.

მიხეილ კაკელიძე

კაკლის ბერტყვა

ჩვენებიანთ გოგამ
დაიწუა კაკლის ბერტყვა.

ცელქი ბაჭუბის ჯარი
მესეზად შემოერთვა.

ღედაჟ! რა ამბავია,
რა უოფა და ქრიალი;
მოუსვენრებს ახარებს
კროლა კაკლის ჩხრიალი.

დასეგია ოჯახიც
დიდი სისხარულითა;
მოდის სეტყვა კაკლების
დაბლა რახარუსითა.

ზოგს კაკუნა კოსროში,
ზურგსე, შუბლის კანსედა,
და მას კი აზაფერი,
ვინც კამდვარა განსედა!..

რიგს ქვა აუმართნია,
რიგს ნატეხი აგური,
კისკისი და ხარხარი
ისმის ამხანაგური.

უველას გაუწენგოვდა
ხელები და ხალათი,
ნაცვლად კი სასაღმის შიქით
ნიკვსით სავსე კალათი.

შოი მღვიმელი

ძვირფასო ბავშვებო.

გვაცნობეთ წერილობით, თუ რა მონაწილეობა მიიღეთ ოქტომბრის 11 წლის თავის ჩატარებაში.

ვ ა ბ ა რ ა ვ ა ნ ი ა

(მოგონება)

ვანიას შემოჰყავს კომიტეტი...
ში ორი თავიდან ფეხებამდე შეიარაღებული ოფიცერი. ბიჭუნია ისინი კურსკის სადგურზე დაატყვევა.

ვანია თორმეტი წლისაა, წითელთმიანი ლამაზი ბავში, რომელსაც მხარზე თავის სიგარქე შაშხანა ჰკიდია.

— ჩვენ განვაიარაღეთ ოფიცრები: ჯიბეებიდან რევოლვერები და ყუმბარები ამოვუღეთ.

გაკვირვებული ვარ... განიარაღებული ოფიცრების თანდასწრებით მოუთმენლად მივმართავ ბიჭუნიას:

— შენი თოფი გატენილია?

— არა, ამხანაგო. მართალია, დამპირდით, მაგრამ ვაზნები არ მომეცით...

ოფიცრები გარინდებული დგანან. წითელრაზმელ ვანიას ვაძლევთ ჩამორთმეულ ბრაუნინგს, — მან ეს დაიმსახურა.

—:—

ოქტომბრის გადამწყვეტი დღეებია მოსკოვში. ქალაქს სურსათი აკლია.

საჭიროა იმაზე ფიქრი, თუ რით გამოვკვებოთ რევოლუციონური ქალაქი.

მახსოვს, მოირბინა ჩემთან კომიტეტიში მხიარულმა ვანიამ და შემდეგი გადმომცა:

— ვორობიოვის მთებზე ბევრი კომბოსტო და კართოფილია და-მალული... გაგზავნეთ ხალხი ტომ-რებით და მოიტანეთ.

როგორ მოვიქცეთ? ტრამვაი არ მუშაობს. ქუჩებში გამძაფრე-ბული სროლაა, ტყვიამფრქვევების კაკანი...

ვანია გაგზავნეთ ზოგიერთ ფაბრიკა-ქარხანაში... და გადასცა მუშებს ჩვენი დავალება, რომ თავისუფალი მუშები ტომრებით წა-სულიყვნენ ვორობიოვის მთებ-ზე საკვების მოსატანად.

სალამოს ფაბრიკა-ქარხნებისაკენ მოემარაგებოდნენ კართოფილით და კომბოსტოთი დატვირთული საბარგო ავტომობილები. კარ-თოფილით დატვირთულ პირველ საბარგო ავტომობილზე წამოსკუ-ბებულიყო პატარა ვანია და აღ-ფრთოვანებით გაიძახოდა: „ძირს სიმშოლი! გაუმარჯოს მოსკოვის მუშებს და მათ გმირულ ბრძოლას საბჭოებისათვის!..“

კომკავშირელი

ი. ი. სტეპანოვ-სკვორცოვი

ამხ. სკვორცოვი იყო ძველი ლენინელი, საკავშირო კომუნისტურ-რი პარტის (ბ) ცენტრალური კომი-ტეტის წევრი, საბჭოთა კავშირის ცაკის წევრი, გაზეთ „იზვესტიას“ რედაქტორი და ლენინის ინსტი-ტუტის დირექტორი.

მიუხედავად თავისი ხნიერებისა, ამხ. სტეპანოვ-სკვორცოვი ახალ-

ი. ი. სტეპანოვ-სკვორცოვი

გაზრდულის გატაცებით მუშაობ-და ლენინის ანდერძების შესასრუ-ლებლად, მაგრამ უღმობელმა სი-კვდილმა ხელიდან გამოგვტაცა მუშათა კლასისთვის თავდადებუ-ლი ადამიანი.

ამხ. სტეპანოვ-სკვორცოვი და-იბადა 1870 წ.. გარდაიცვალა ა-წ. 8 ოქტომბერს სოკში.

სკოლის დღისასწავალი

წინათ სწავლა ასე იწყებოდა: ბავშვებს აყენებდნენ რიგში საერთო დარბაზში, ხატების წინ. წინ დგე-ბოდა სასწავლებლის მზრუნველი და უფროსი (დირექტორი ან ინ-სპექტორი), უკან — მასწავლებელ-ნი და ზედამხედველები.

ხუცესი ლოცვებს კითხულობ-და და საცეხლურს იქნევდა; ბავ-შები გალობდნენ და ლოცულობ-დნენ, ემთხვეოდნენ ჯვარს, და ხუ-ცესი მათ წყალს აკურებდა.

დირექტორი ამბობდა: „იყავით გამგონენი“. ბავშვები თავჩაქინდრულულები იდგნენ.

ახლა ჩვენ თვითონ აღვნიშნავთ ხოლმე სწავლის დაწყებას, ჩვენვე ვმართავთ მზიარულ და საქმიან დღესასწაულს.

ჩვენი სტუმრები—საბკოს, პარტიის, კომკავშირის და სხვა სკოლების ბავშვების წარმომადგენლე-

ბია. დღესასწაულს ეხსენებოდნენ. რა საზეიმო სხდომით (მისალმებანი, მოხსენებანი, „ინტერნაციონალის“ სიმღერა), შემდეგ ვაწყობთ კონცერტს, ცოცხალ გაზეთს, გასართობებს და ვდგამთ პიესას.

ყველა სკოლაში მოაწყვეთ სწავლის დაწყების დღესასწაული; ნუ დაბრკოლდებით, თუ დაავიანეთ.

•დაკება: წითელარმიელი უამბობს ბავშვებს სამოქალაქო ომის ამბებს

საბოლოო ზანგები

ამასწინათ მოსკოვის ვაზეთში წავიკითხე, რომ მოსკოვში ორი ზანგის ბავში ჩამოვიდა. ეს პირველი შემთხვევაა, როდესაც მოსკოვმა ზანგი ბავშვები იხილა.

ჩვენში კი, სოხუმში, ბევრი ზანგი ბავშია. მიღიხარ ქუჩებში და უცებ შენს წინ ჩაივლის ბავში, რომელსაც მოკოლადისფერი სახე აქვს და თვალის მოყვითალო გუბები.

როგორ მოხდა ეს? ასი წლის

წინათ აფხაზეთის თავადები ცვლიდნენ ოსმალეთში თავის ტყვეებს ზანგებზე. ასე თანდათანობით კავკასიაში დაგროვდა რამდენიმე ასეული ზანგი.

დღეს ეს ზანგები დაუნათესადენ აფხაზურ ოჯახებს, გადაიღეს მათი გვარები და ტანსაცმელი. მხოლოდ სახის ფერით, ტუჩებით და ყვითელი გუბებით შეიძლება იცნოთ ჩვენი ზანგები.

ბავშვობრივ ნ. ჯაფარიძე

რეკლამის გავრცელება.

(ნამდვილი აზრები)

როდესაც წითელი ჯარი შეტევაზე გადავიდა ქალაქ კიევის
ასაღებდა, ათი კერსის მანძილზე შეჩერდა ქალაქიდან.

განწყობილება ნერვიული იყო.

გამოსარკვევი იყო—დასტოვეს თუ არა თეთრკვარდილებმა კი-
ევი; დასაზვერავად წასვლას ბევრი ცდილობდა, მაგრამ აქ გამო-
ხდა ორი ბიჭი—მიტია და ფედია, რაზემე მუფი კომუნისტების
შვილები.

— ჩვენ ზატარები ვართ და შეუმჩველად შევძვრებით ქალაქში.
ჩვენ გაგვიზავნეთ!..

სუთი წუთის შემდეგ ისინი უკვე მიემართებოდნენ კიევისაკენ.
წითელარმიელები მოუთმენლად ელოდნენ მათ დაბრუნებას.

მიტია და ფედია შეიზარენ კიევში.

—:—

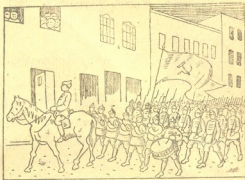
თეთრკვარდილებს (ზეტლიურას ბრძოლებს) დაეტოვებიათ კიევი.
ვევლა ქუჩა დაცალიერებული იყო.

მხოლოდ კიევის სამხრეთ ნაწილში იარაღით და კატაცებული
ქონებით დატვირთული ჯაგუები მიიშლასწებოდნენ. მცხოვრებნი
სასვლებში ჩაკეტდნენ.

ქალაქში თეთრკვარდილები თითქმის არ იყვნენ. მხოლოდ
ეუბნარების ქარსანასთან მათი ზატარა ჯგუფი წერაქვებით ხელში
ფაციფუცობდა. ისინი გამალებით ათაუბდნენ რაღაცა სამუშაოს და
შემდეგ წავიდნენ.

ვერაინ ვერ შეამჩნია ისინი, ვინაიდან ქალაქის მცხოვრებნი იმას ცდილობდნენ, რაც შეიძლება კარგად დაძალუღიფვენ.

ქარსნის თავსე გამანდა სქელი ბოლი. ამ დროს მეორე მხრიდან თავები გამოქვეყნდნენ მიტინგ და ფედიამ. ბოლის დანახვისთანავე მაშინვე ქარსნისაკენ გაეშურნენ.

ბოლი სარდაფიდან ამოდიოდა. მიიწმინეს რა გამოსაკვალთან, მათ ასეთი სურათი დახვდათ: სარდაფი სავსე იყო უშუბარებით და სხვადასხვა ასაფეთქებელი ნივთიერებით. დინამიტით სავსე უუთისაკენ ანთებული ზონარი მიიწვედა. სარდაფი ბოლით იყო სავსე. ბავშვები უკვლავდნენ მიხვდნენ. არა ერთხელ ენახათ მათ, თუ როგორ აფეთქებდნენ დინამიტით ხიდებს და რკინის გზებს.

— ააფეთქებს... ჩავაქროთ!— სთქვა ფედიამ.

სახქაროდ ჩამოსრიალდნენ კიბეებზე ქვევით. მიტინგ დასტაცა სელი ანთებულ ზონარს და... ბოლი თვალეებში ეცა... ძლივს სუნთქებდა, თავი დაუბრუნდა და დაეცა. ფედიამ ამით არ დაინახა, მიიწმინახა ფანჯარასთან, სელი დაავლო ჯოხს და— ბაც!— დაიშინსურა შუშები.

დაძინებულ ფანჯრებში ბოლმა დაიწყო კასვლა. ფედიამ მივარდა მიტინგს, რომელიც იქვე დასისხლიანებული ეგდო: დაცემის დროს გაეჭრა სელი.

ერთ წაშში გაიძრო ფედიამ ხალათი და შეუხვია თავის ამხანაგს სელი.

როდესაც მიტინგ გონს მოვიდა, უკვე საღამო იყო. ის ძალიან გაკვირდა, როდესაც იატაკზე სისხლი შეამჩნია და ივრძნო ტკივილი. მაკრამ... მოაკონდა, რომ მათ ელიან.

— წავიდეთ, ფედია, ჩვენებთან. უკვე გვიანია, ისინი კი კვლავიან.

ფედიაშ უნასუსა:

— მე წავალ, შენ კი აქ მოკვიცადე. სად შეკიდლია დაჭრილი ხელით სირბილი!

— გამანებე თავი! წავიდეთ! მიშველე მხოლოდ ხალათი გავიძრო, წითელ დროშას გავაკეთებთ.

გაიძრო ხალათი და სისხლში დაასველა.

—:—

ბავშვები მიწიან ქუჩებზე. ქალაქში სამარისებური სიჩუმეა.

მიუსვდება დიდი ტკივილებისა, მიტია არ ჩამორჩა ფედისა.

— ჩქარა! ჩქარა!..

აი რაშიც. ფედიაშ გაუჩქარა და, რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, იქნედა სისხლში ამოვლებულ ნაჭერს. მიტიამ მოასწრო დაძახება:

„თოტრები წავიდენ“ და დაეცა.

—:—

წითელი ზოლები კიევისაკენ მიიწვედენ. მათ მისდევდა სანიტარულ ურემში თავის მეგობართან მუდომი დაჭრილი მიტია.

კიევის მცხოვრებნი სისწრელით, წითელი დროშებით და მუსიკით შესვდენ წითლებს. ქუჩები გამოცაცხლდა.

მიტია საავადმყოფოში მოათავსეს, საიდანაც ერთი თვის შემდეგ გამოეწერა. მისი თითები ხელმეორედ ამომრავდა, ხოლო დავის დადი კი დაახნდა. ფედია მთელი დღე მასთან იყო და სიუხარულით უვლიდა თავის მეგობარს.

მათი ძმები საბჭოების ერთ სახლში ცხოვრობდენ. ფედია და მიტია კიდევ უფრო დამძობილდენ, ერთად დაიარებოდენ სკოლაში და აშს. ლენინის სასკოლის კლუბში. კლუბში ისინი კითხულობდენ, სატყდენ ბუდიონის სურათს, უკრავდენ როიალს და მეძაობდენ წრეებში; ფედია მთელ თავის დროს ხატვას ანდომებდა. ძალზე დაინტერესებული იყო ზოლიტიკითაც.

შვიდი ნოემბერია.

დილით ბუშები დროშებით და მუსიკით თავისუფლების მოედანზე შეიკრიბენ. ისმის:

— გაუმარჯოს მშრომელთა განთავისუფლებას, დიად ოქტომბერს!..

— გაუმარჯოს საბჭოთა ხელისუფლებას!..

— გაუმარჯოს ხუენ მშობლიურ წითელ არმიას!..

განისმოდა „ვაშას“ და „ინტერნაციონალის“ კრიალი... უკველი ბუშის გულში თავისუფლების მსე ამოდიოდა.

სისარულისაგან გული უთრთოდათ ფედიას და მიტას. დიდი ხანია ელოდენ ისინი ამ დღეს. იცოდენ, რომ მათ მოიპოვეს უფლება ედღესასწაულათ ეს დიდებული დღე.

...და, აი, გამოდის წითელი არმიის წარმომადგენელი და უამბობს ზღვა ბუშებს ზატარა შეკობრების კმირობის ამბავს.

ისინი ბუშებმა აიტაცეს ტრიბუნაზე მხიარული მასილით და ტაძისცემით.

მიტია და ფედია ბედნიერები იყვნენ.

ამ დღიდან დაიწყო მათთვის ახალი და უფრო რთული ცხოვრება.

ივ. კიკველი.

გ ა ს ა რ თ რ ბ ი

ვ ი ნ ბ ა მ რ ი ც ნ რ ბ ს ?

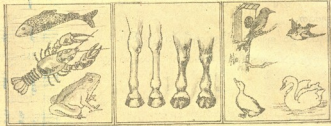
თ ა მ ა შ ო ბ ა

ეს ოქტომბრელია, როგორც
შებ დაემაშინევე გამოიცილობ.
რაზე ეტყობა.

რომელი ზის ფოთლია?

რა და რა იარაღია და
რისთვის არის სკირი?

ესენი წყალში ცხოვრობენ
დაასახელეთ ყველა

რა ცხოველების ფეხებია?
დაასახელეთ, რომელ ცხო-
ველს აქვს ზღიქი გაცო-
ფილი და რომელს არა

რა და რა ფრინველებია?
დაასახელეთ, რომელი
რჩება ზევთან ზამთარში
და რომელი არა.

თამაშობა - მოაწყვეთ რამდენიმე ბავშვა ერთად. როდესაც
შეიკრიბებით, ერთი ხელმძღვანელი აირჩიეთ. მიეცით სურათები
მოთამაშებებს და ყველამ დაათვალიეროს, მერე ყველამ დასწეროს
ცალკე ქაღალდზე კითხვების ყველა პასუხი და გადასცეს ხელ-
მძღვანელს. ხელმძღვანელი წაიკითხავს და, ვინც სწორედ გამოიცი-
ნობს, - ორ კონს მისცემს (ლობიოს, სიმინდს), ვინც სწორედ ვერ
გამოიცინობს, ერთს გამოართმევს. ვინც მეტ კონს შეაგროვებს,
მოგებულნი ის არის.

მისარია დილით აღსა აღმოსა¹⁾

მუსიკა გრ. კოკელაძის
სიტყვ. ლიუბა ვეანაიხი.

დი - შა - ჩი - ა დი - ლით იღ - რე ა - ღვი - შა

ჩივ პეის სი - ვებს მე - ვა - ბი ბაღ - თი - ა

მეც ი - ცი - რის და - მარ - ჭმუ - რებს ჩივ - აპს 433 - ლა

სნი - ვი ზე - ნე ბდ - მი - უ - ლარია ა - გე - ჩი

¹⁾ ლექსი იხ. ამავე ნომერში, 22 გვერდზე.

— 1928 წ. —

გ ა მ დ ი ს

სუბსკვილი დასურბათებული ჟურნალები:

შტაბწყვლოვ. „ოქტომბერი“ სადა-
თებო I წ.

ბო.სრდილ. „პ ი მ ნ ე რ ი“ არკი-
ბეზი III წ.

ხელმწიფია მიიღება წლით და ნახევარი წლით.

გადაგზავნით } „ოქტომბერი“ — ერთი წლით — 3 ჰ. 50
ნახევარი წლით — 2 ჰ.
„პ ი მ ნ ე რ ი“ — ერთი წლით — 5 ჰ.
ნახევარი წლით — 3 ჰ.

ცალკე ნომერი } „ოქტომბერი“ — 35 კაპ.
„პ ი მ ნ ე რ ი“ — 25 კაპ.

მისამართი: ტფილისი, რუსთაველის გამზირი, № 22, სახელები (მეორე სართული). „ოქტომბერი“ და „პ ი მ ნ ე რ ი“ რედაქცია.

რედაქტორი — ხარედაქციო კოლეჯია.
გამომცემელი — სახელები.

